Lendületben a megújuló Műegyetem

„A BME-nek minden szakmai, emberi, infrastrukturális, múltbeli adottsága megvan ahhoz, hogy a magyar gazdaság motorja legyen, főleg az innováció terén" – mondta az UNIside-nak Charaf Hassan, a BME rektora.

„Az erős természettudományi alapoknak megkerülhetetlen a szerepük a műszaki alap- és alkalmazott kutatásokban is."

Mik a BME erényei, a fő jellemzői a mai magyar innovációs ökoszisztémában, és hogyan illeszkedik az alap-, illetve az alkalmazott kutatásokhoz az itt folyó munka?

A BME szerencsés helyzetben van, mert a fókuszterületei, a kompetenciatérképe műszaki központú, természetesen kiegészítve természettudománnyal és nem utolsósorban a menedzsment-, illetve a gazdaságtudományi aspektus is jelen van. Ez utóbbi a Gazdaság-és Társadalomtudományi Kar

révén, és az ő segítségükkel a műszaki eredmények üzletté transzformálhatók. A természettudományok kiemelten fontosak, főleg, ha a fizikára vagy a matematikára gondolunk. Az erős természettudományi alapoknak megkerülhetetlen a szerepük a műszaki alap- és alkalmazott kutatásokban is. Matematika nélkül a műszaki területen nem lehet boldogulni. A fizika kulcsszerepet tölt be, a rangsorokban előkelő helyen vagyunk a világban. A BME-nek minden szakmai, emberi, infrastrukturális, múltbeli adottsága megvan ahhoz, hogy a magyar gazdaság motorja legyen, főleg az innováció terén. A rektori pályázatomban kiemeltem, hogy nincs olyan ágazat az országban, amelyhez ne járulna hozzá a BME.

Hol tartják a fókuszt, és milyen változásokra lehet számítani a rektori kinevezésével?

A kulcs a műszaki terület, és azon belül minden. Amennyiben megnézem a nyolc karunkat, közülük hat műszaki, egy természettudomány és egy gazdasági. Ezek szimbiózisban működnek egymással. Ha változásról szeretnék beszélni, akkor egy dolgot szeretnék kiemelni. Nem nyolc kis egyetem vagyunk, ez egy nagy egyetem, amelynek iránya és célja van. A BME brand köt minket össze, ezt erősítjük, egyetemcentrikus lesz a megközelítés minden területen. Ez is része a megújulási folyamatnak, a szemléletváltás egyik kulcseleme. Már most multidiszciplinárisak a megoldások, főleg az innovációban. Ahhoz, hogy kis műholdat tudjunk készíteni, szükség volt a gépész-, a villamosmérnök, az informatikus, az építőmérnök, a fizikus, a matematikus szaktudására, és kellettek a GTK-ról olyan kollégák is, akik tudják menedzselni a projektet. Egy prototípust mindenki össze tud rakni, de amikor az innovációról beszélünk, és tovább kell vinni az ügyet, ahhoz kell a multidiszciplinaritás. Szerencsés helyzetben vagyok, mert egy olyan intézményt képviselek, vezetek, aminek megvan a múltja, az összegyűlt tudása és az infrastruktúra, amire a jelenlegi állagától, állapotától függetlenül lehet és érdemes építeni. Minden adottságunk megvan ahhoz, hogy mi legyünk a magyar innováció mozgatórugói.

„Úgy gondolom, most nincs hiány az eredményekből, a projektekből, a potenciális kutatási eredményekből”

Milyen most futó innovációs vagy kutatási projekt van az egyetemen, amely kiemelkedő siker lehet?

Számos ilyen kutatás folyik a BME-n, például a napelemes fejlesztés. Vagy az újfajta fényforrás, aminek a segítségével új lehetőségeket nyitnak az orvosi diagnosztikában és a

biztonsági szűrésekben. Több nemzeti laborban is kulcsszerepet játszunk. Ezekben az egyik indikátor, hogy milyen ipari együttműködéseink vannak. Sok olyan projektünk fut, amire azt lehet mondani, hogy nagy durranás lehet, de hogy melyikből lesz az, azt nehéz megmondani.

Eddig mi gátolta ezt?

Ehhez az eredményességhez, minőséghez, ami a BME-re jellemző, egy professzionálisabb innovációs ökoszisztéma kell, amit ki kell alakítani. Természetesen ez akkor működik jól, ha megfelelő tőkealapot tudunk hozzárendelni. Ezalatt azt értem, hogy akár egyetemi hatáskörben legyen egy olyan keret, amit kifejezetten arra allokálunk, hogy az innovációk létrejöhessenek. Azért hívtam tőkealapnak, mert bizonyos üzleti megközelítéssel azért jön létre, hogy a pénz minél hamarabb eredményhez vezessen, a másik pedig, ami szintén fontos, hogy megfelelő erőforrást tud biztosítani az innovatív megoldásoknak, hogy hamarabb kiderüljön, nagy durranás lesz-e vagy sem.

Egy százszázalékosan egyetemi tulajdonban lévő tőkealap tudja megteremteni a professzionális működést, ami alatt létrejönnének a spin-offok, startupok. Ez azért fontos, mert ezáltal az intézmény egy újabb lábat növeszthet az egyetem vezetésének a kontrollja alatt.

Ami szintén fontos, hogy ezáltal tudunk cégszerű működést produkálni a külvilág felé, és ez garantálja azt a reszponzivitást, amit a partnercégek visszajelzéseiből tudunk, hogy igényelnek. Úgy gondolom, most nincs hiány az eredményekből, a projektekből, a potenciális kutatási eredményekből, ami fejlesztésre szorul, az az, ami ekörül van.

A reszponzivitást, a válaszkészséget említette. Ez azt jelenti, hogy egyfajta szolgáltató egyetemi modell felé mozdulnának el?

Két irányban is szolgáltatók vagyunk, a cégek kutatási együttműködéssel és partnerséggel való kiszolgálása mellett a felsőoktatás is egy szolgáltatás. A hallgatóknak minőségi oktatási szolgáltatást kell biztosítanunk. Fontos megemlíteni, hogy a magyar kkv-szektor megszólítása is nagyon fontos.

Az utóbbiakat hogyan tervezik megszólítani?

Szeptembertől indítunk egy programsorozatot, amelynek keretében minden hónapban tartunk egy vállalati reggelit. Meghívjuk az adott kar partnereit, és bemutatjuk számukra,

Névjegy

- 57 éves, nős, három gyermek édesapja.
- Okleveles villamosmérnöki diplomát 1992-ben, PhD-fokozatot 1998-ban szerzett a BME-n, ugyanitt habilitált 2013-ban,
- 2017 óta az MTA doktora, 2016-tól a BME VIK Automatizálási és Alkalmazott Informatikai Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára, 2019-től a Villamosmérnöki és Informatikai Kar dékánja.
- Többek közt a HUN-REN Irányító Testület, a Mesterséges Intelligencia Koalíció elnökségi, a Magyar Innovációs Szövetség elnökségi, a Nemzeti Laboratóriumok Szakmai Tanácsadó Bizottságának tagja.

hogy milyen képzéseink, eredményeink vannak, milyen kutatási tevékenységgel foglalkozunk, illetve megismerjük az igényeiket is.

Hogyan alakul az egyetem finanszírozási modellje? Mit tart esélyesnek a megvalósulásra?

A pályázati programom egyik eleme az volt, hogy milyen fenntartói modellt látok kivitelezhetőnek a BME esetén. A modellváltás nem cél, hanem eszköz, annak tekintem a pályázatomban leírt vízió megvalósítására. Ebben az egyházi kivételével három modellt felsoroltam. Az első – amelyre elég kicsi az esély – az állami fenntartás, némiképpen speciális kezelési szabályokkal. Van a hagyományosnak tekinthető alapítványi modell, de csak úgy, ha azt van lehetőség megvalósítani az EU-szankciók elkerülésével. A harmadik pedig az egyedi modell, amit BME-modellnek is lehet hívni, amely közelebb van a gazdasági társaságok által való fenntartói megközelítéshez.

Fontos elmondani, hogy az EU-kapcsolatok nélkül nem tud működni a rendszer, ezért olyan modell kell, ami ezt a jelenlegi formában fenntartja. A harmadik megoldásról kezdtünk már beszélgetni az érdekelt felekkel, hogy hogyan jöhetne létre egy ilyen gazdasági entitás. Puhatolózások, érdeklődések voltak, áttekintették a különböző tanulmányokat, de igazi tárgyalások még nem kezdődtek meg. Ahogy elmondtam, a modellváltással kapcsolatosan csak akkor lehet folytatásról beszélni, ha olyan megoldást találunk, ami biztosíthatja, hogy a BME továbbra is pályázhasson a Horizon-program felhívásaira és az Erasmus-programnak is részesei maradjunk. Ennek a jegyében tárgyalunk a fenntartóval, és csak ilyen megoldást vitathatunk meg a szenátussal.

„A modellváltás nem cél, hanem eszköz, annak tekintem a pályázatomban leírt vízió megvalósítására”

A pénzügyi kérdések ezentúl nagyobb együttműködésben oldódhatnak meg azzal, hogy a kancellária közelebb költözött a rektorhoz?

A kancellária régi helyét, az R épületben megkapták a hallgatók, hogy egy diákközpontot hozzanak létre, hogy minél nagyobb legyen a mozgásterük, a közösségi tereik. A kancellár úrnak köszönet, hogy partner volt abban, hogy ezt a lépést együtt tegyük meg. Így egy légtérben vagyunk, közös a titkárságunk, egy bejárat van, az egyik bal, a másik jobb oldalon. Mi az egyetem érdekeit tartjuk szem előtt, egy egyetemet vezetünk közösen.

Mi kell ahhoz, hogy valóban innovatív megoldások szülessenek?

Úgy gondolom, az innováció szélesebb spektrumot fed le. Amit én látok, az az, hogy a folyamat továbbvitele a fontos: kétirányú az innováció megközelítése. Az egyik az, hogy kutatunk egy témát, ott születik egy eredmény, erre építünk egy alkalmazást, és ez egy új terméket, szolgáltatást, gazdasági hasznot generál. A másik irány, ha van egy igény vagy egy ötlet, ami egy konkrét eredmény létrejöttét várja el, és ehhez végzünk kutatást, aminek a hátterét biztosítjuk. Azt szoktam mondani, hogy ez a reaktív, az előbbi meg a proaktív hozzáállás az innovációhoz.

Hogy lehet elérni, hogy még többen jelentkezzenek a műszaki pályákra?

A BME-n tíz évvel ezelőtt 25 ezren tanultak, most 21-22 ezren. A demográfiai adottságok ellen nem tudok mit tenni. A rektori programomra tudok hagyatkozni ebben a kérdésben is, ami szerint pár éven belül duplájára szeretném emelni a külföldi hallgatók számát. Elindultak az ehhez szükséges megvalósítási lépések. Mind a rangsorokban való szereplésünk, mind pedig a külföldi tanulókból származó anyagi bevételek szempontjából fontos téma ez. Különböző középiskolai programokat is indítottunk tehetséggondozás és a szakmánk ismertetése érdekében.

Miben lesz jobb a BME-vel vállalati partnerségben lenni, hogyan lesz ez szervezettebb?

Mindig is arra törekedett a BME, hogy az ipar felé reszponzív legyen, tehát időben válaszoljon az igényekre. A mai napig is vannak kritikák ezzel kapcsolatban. Sokan azt mondják, nem mindig tudják, kivel kell beszélni, melyik tanszék hová tartozik, mit tegyen, ha három-négy szakterületre is szüksége van. Már korábban létrehoztunk egy ilyen szervezetet az egyetemen, de más alapokra szeretném helyezni, hogy az intézmény interfésze az ipar felé egyértelmű legyen.

Infrastrukturális fejlesztéseket, felújítást terveznek?

Vannak felújítandó épületeink. A költségvetési csoport azzal foglalkozik, hogy megvizsgálja, hogyan és mi alapján osszuk fel a forrásokat, hogy igazságosabb megoldást találjunk. A campus felújítása, az infrastruktúra fejlesztése érdekében az igények priorizálása a feladatunk; a kollégáink vizsgálják ezeket a kérdéseket. •

FOTÓ: ??????